

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **R. a. s.** so sídlom A. X. IČO: X. zastúpený advokátom JUDr. M. K. so sídlom K. Banská Bystrica, proti žalovanému v rade 1/ **JUDr. M. T. N. D.** správkyni konkurznej podstaty úpadcu Ing. F. M. s miestom podnikania B. IČO: X. v rade 2/ **F. M.** nar. X. posledne bytom B. zomrel X. v rade 3/ **V. M.** X. B. v rade 4/ **O. s. r. o.** so sídlom H. N. IČO: X. v rade 5/ **Marína - N. s. r. o.**, so sídlom A. X. IČO: X. v rade 6/ **P. M.** nar. X. B. v rade 7/ **V. B.** rod. M.. X. S. Levice, v rade 8/ **E. K.** rod. M.. X. B. v rade 9/ **K. M.** X. B. v rade 10/ **F. M.** nar. X. B. v rade 11/ **JUDr. M. G.** so sídlom V. M., správca konkurznej podstaty U. k. s. so sídlom H. 029 01 N. IČO: X. žalovaní v rade 3/, 4/, 6/, 7/, 8/ právne zastúpení JUDr. Jozefom P. advokátom so sídlom R. D. žalovaní v rade 9/, 10/ právne zastúpení JUDr. P. K. advokátom so sídlom J. X., **o zaplatenie 6 517 965,20 Sk s príslušenstvom**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 6. februára 2006 č. k. 22 Cb 635/1998-897, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 6. februára 2006 č. k. 22 Cb 635/1998-897 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh žalobcu proti žalovaným v rade 3/, 4/, 6/, 7/, 8/, 9/, 10/, 11/ zamietol a uložil povinnosť žalobcovi zaplatiť žalovaným v rade 3/, 4/, 6/, 7/, 8/ na účet právneho zástupcu trovy konania 701 645,-Sk, žalovaným v rade 9/ a 10/ na účet právneho zástupcu trovy konania 28 726,50 Sk, žalovanému v rade

11/ náhradu trov konania nepriznal a uložil žalobcovi zaplatiť na účet krajského súdu 501,50 Sk, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení rozsudku súd prvého stupňa uviedol, že žalobca, pôvodne S. a. s., Banská Bystrica, proti žalovaným v 1/, 2/, a 3/ rade si uplatnil zaplatenie sumy 5 681 700,-Sk, riadny úrok vo výške 710 496,60 Sk, úrok z omeškania splatný k 20. júnu 1998 vo výške 120 328,60 Sk a úrok z omeškania zo sumy 6 392 194,60 Sk vo výške 15,27 % ročne, a to odo dňa 21. 06. 1998 až do zaplatenia titulom zaplatenia zostatku úveru poskytnutého žalovanému v 1/ rade na malú privatizáciu a proti žalovaným v 2/ a 3/ rade titulom prevzatého ručenia za splatenie úveru. Podaním zo dňa 27. 08. 1998 uplatnil žalobu aj proti žalovanému v 4/ a 5/ rade titulom záložného práva, predmet ktorého je vo vlastníctve označených žalovaných. Krajský súd pripustil rozšírenie okruhu žalovaných uznesením zo dňa 31. 08. 1998 č. k. 22 Cb 635/1998-52. Uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 22Cb/635/1998-314 z 08. 07. 2002, ktoré nadobudlo právoplatnosť 08. 02. 2003, súd návrhu žalobcu S. a. s., aby namiesto nej v konaní vystupovala obchodná spoločnosť S. a. s. vyhovel, s poukazom na uzavretie zmluvy o postúpení predmetnej pohľadávky. Ďalej uviedol, že na základe dedičského konania po žalovanom v rade 2/ F. M. nar. X. ktorý zomrel X. osvedčenie o dedičstve Dnot 264/98, D 210/98 zo dňa 10. 04. 2002 súd zistil, že právnymi nástupcami, dedičmi sú žalovaný v rade 3/ - jeho manželka a jeho deti – žalovaní v rade 6, 7/, 8/, 1/ po žalovanom v rade 1/ sa dedičmi stali jeho deti, a to žalovaní v rade 9/ a 10/, pričom výška aktív bola stanovená v sume 1 154 973,-Sk, cena dlhov stanovená vo výške 2 036 212,-Sk, čistá hodnota dedičstva bola stanovená vo výške 0,-Sk. Súd zistil, že po podaní návrhu na majetok žalovaného v rade 1/ bol vyhlásený konkurz a súd v ďalšom konal so správcami konkurznej podstaty úpadcu Ing. F. M. nar. X. – žalovaného v rade 1/, následne správkynou konkurznej podstaty JUDr. M. T. ktorá s poukazom na obsah podania na č. l. 378, 377 spisu, čl. 701 a podanie zo dňa 01. 04. 2005, č. l. 715 spisu súhlas na pokračovanie v konaní voči žalovanému v rade 1/ výslovne nedala. Uznesením 22Cb/635/1998-605 zo dňa 6. júla 2004 súd návrhu, aby namiesto S., a. s. do konania vstúpila obchodná spoločnosť R. a. s. Ružomberok vyhovel, rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 03. 08. 2004. Na základe návrhu žalobcu súd pripustil zmenu žalobného petitu tak, že žalovaní v rade 3/ až 10/ sú povinní zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 6 517 965,20 Sk spolu s 28 % úrokom z omeškania zo sumy 6 391 496,60 Sk od 21. 06. 1998 do zaplatenia, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalovaných s tým, že: a/ žalovaný

v rade 3/ je povinný zaplatiť zo žalovanej sumy sumu vo výške 2 426 000,-.Sk, b/ žalovaný v rade 6/ je povinný zaplatiť zo žalovanej sumy sumu vo výške 245 477,40 Sk, c/ žalovaný v rade 7/ je povinný zaplatiť zo žalovanej sumy sumu vo výške 235 718,40 Sk, d/ žalovaný v rade 8/ je povinný zaplatiť zo žalovanej sumy sumu vo výške 246 372,40 Sk, e/ žalovaný v rade 9/ je povinný zaplatiť zo žalovanej sumy sumu vo výške 200 702,50 Sk, f/ žalovaný v rade 10/ je povinný zaplatiť zo žalovanej sumy sumu vo výške 200 702,50 Sk, g/ voči žalovanému v rade 4/ a 11/ je žalobca oprávnený domáhať sa uspokojenia žalovanej sumy z výt'azku predaja ich spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnostiam, vedených na Katastrálnom úrade v Žiline, Správa katastra N. zapísaných na LV č. 1423 k. ú. N. – pozemok parc. č. 4/1 o výmere 1157 m² - zastavaná plocha, pozemok parc. č. 4/3 o výmere 68 m² – ostatná plocha a stavba Marína so s. č. 1 stojaca na parc. č. 4/1 s tým, že v súlade s týmto podaním súd zmenu návrhu pripustil na pojednávaní dňa 06. 02. 2006. Súčasne žalobca zobral návrh voči žalovanému v rade 5/ späť z dôvodu, že prestal byť vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti vedenej na L V 1423 k. ú. N. súd uznesením na pojednávaní dňa 06. 02. 2006 konanie voči žalovanému v rade 5/ zastavil. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že úverovou zmluvou Slovenská štátna sporiteľňa v Bratislave, pobočka Dolný Kubín pod č. 900507/7 zo dňa 22. 07. 1992 poskytla žalovanému v rade 1/ úver vo výške 15 497 000,-Sk pri úrokovej sadzbe + 2 % nad základnú sadzbu, tento úver sa zaviazal žalovaný v rade 1/ splatiť do 20. júna 1998. Z obsahu úverovej zmluvy súd mal preukázané, že medzi označenými účastníkmi úverovej zmluvy bolo dohodnuté v bode 9. písm. a/ úverovej zmluvy, že pokiaľ podnikateľ, teda žalovaný v rade 1/, neuhradí splátku v dohodnutom termíne a nepožiada o jej odloženie, sporiteľňa postupne zvýši úrokovú sadzbu zo sumy nezaplatennej splátky až na 28 %. Ďalej v bode 2. úverovej zmluvy účastníci dohodli, že podnikateľ berie na vedomie, že pri úvere alebo splátke nesplatennej v lehote sporiteľňa pristúpi k zvýšeniu úrokovej sadzby na 28 % zo sumy úveru alebo splátky nesplatennej v lehote odo dňa nasledujúceho po splatnosti úveru alebo splátky. Z obsahu bodu 2. úverovej zmluvy súd mal preukázané, že sa zaväzuje žalovaný splatiť úver s úrokmi vrátane poplatkov, náhrady, paušály náhrad za poskytnutý úver a za úkony vykonané v súvislosti so správou úveru podľa sadzobníka poplatkov a náhrad vydaného Slovenskou štátnou sporiteľňou. Súd prvého stupňa mal ďalej preukázané, že dodatkom č.1 k úverovej zmluve sa účastníci tejto úverovej zmluvy dohodli, dodatok zo dňa 04. 12. 1992, že v prípade, že žalovaný v rade 1/ do 15 dní po skončení štvrt'roka nebude mať dostatok zdrojov na bežnom účte na inkaso úrokových nákladov, resp. úroky neuhradí inak, sporiteľňa zo sumy nezaplateného úroku uplatní sankčný úrok vo výške 28 %.

Posledným dodatkom č. 8 z 19. 03. 1997 k úverovej zmluve sa účastníci úverovej zmluvy dohodli, že zostatok úveru vo výške 7 337 000,-Sk bude sa splácať formou pravidelných mesačných splátok v roku 1998 za január až máj po 200 000,- Sk a v júni 4 437 000,-Sk, pričom presne bolo špecifikované aj splácanie v roku 1997. Zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam č. 900507/7/A-2 zo dňa 24. 08. 2002 S. v Bratislave, pobočka Dolný Kubín a Ing. F. M. – žalovaný v rade 1/ uzavreli zmluvu o zriadení záložného práva, kde v bode I. bolo zriadené záložné právo na prevádzkovú jednotku potravín, široký sortiment č. s. 1 postavenú na parc. č. 4/1 a 4/3 k. ú. N. zapísaný na LV 1423 vtedy v Stredisku geodézie D. ktorých hodnota podľa znaleckého posudku je 15 957 000,-Sk. V bode 4. účastníci dohodli, že táto zmluva sa uzatvára na zabezpečenie záväzku s príslušenstvom vo výške 15 497 000,-vtedy Kčs z vyššie uvedenej úverovej zmluvy, pričom v záhlaví predmetnej zmluvy o zriadení záložného práva bolo uvedené, že sa zabezpečuje pohľadávka z úverovej zmluvy č. 900507/7 z 22. 07. 1992, ktorá bola uzavretá medzi totožnými zmluvnými stranami. Z obsahu spisu súd zistil, z výpisu z katastra nehnuteľností k. ú. N. LV 1423, že vlastníkom nehnuteľnosti označenej ako nehnuteľnosť s. č. 1 postavená na parc. č. 4/1 a vlastníkom parcely 4/1 a 4/3, parc. č. 4/1 výmera 1 157 m², 4/3 výmera 68 m², je obchodná spoločnosť Marína – N. s. r. o., N. v jednej polovici, obchodná spoločnosť O. s. r. o., N. v jednej polovici, č. l. 48 spisu, výpis z katastra nehnuteľností z 02. 07. 1998. Ku dňu vyhotovenia tohto výpisu k 12. 09. 2005 spoluvlastníkom predmetných parcel a nehnuteľností, postavených na parcelách 4/1 a 4/3, k. ú. N. LV 1423 Správa katastra N. je v jednej polovici O.C. – Marína s. r. o., N. – žalovaný v rade 4/ a v jednej polovici U. k. s., N. toho času v konkurznom konaní, s poukazom aj na č. l. 822 spisu. Vyhlásenie o ručiteľskom záväzku podpísané žalovaným v rade 2/ a žalovaným v rade 3/, obsahuje, že sa zaväzujú ručiť za záväzok klienta Ing. F. M. – žalovaného v rade 1/ titulom úverovej zmluvy č. 900507/7 zo dňa 22. 07. 1992 vo výške 2 400 000,-vtedy Kčs a v tejto výške preberá žalovaný v rade 2/ ako ručiteľ s manželkou V. – žalovanou v rade 3/ ručenie. Súd vecne voči odporcovi v rade 1/, ktorý je v konkurze, nerozhodol, vzhľadom na prekážku prerušeného konania v dôsledku vyhlásenia konkurzu na majetok odporcu v rade 1/ po podaní návrhu vo veci. Súd sa zaoberal platnosťou a účinnosťou ručiteľského vyhlásenia, ktorú odporcovia v rade 2/, 3/ podpísali, s poukazom na obsah ručiteľského vyhlásenia zo dňa 22. 07. 1992, č. l. 39 spisu a dospel k záveru, že ručiteľia – odporcovia v rade 2/ a 3/ ručili spoločne a nerozdielne za záväzok odporcu v rade 1/, nakoľko boli manželmi a nebolo zrušené ich BSM, obaja vo výške 2 400 000,- vtedy Kčs, a nie vo výške každý po 2 400 000,-Kčs. Z tohto dôvodu

potom predmetom dedičského konania ako dlhu patriaceho do dedičstva po odporcovi v rade 2/ z predmetného ručiteľského záväzku mohol byť dlh iba vo výške 1 200 000,-Sk. Vychádzajúc z dedičského rozhodnutia dospel k záveru, že odporkyňa v rade 3/ titulom dedenia po odporcovi v rade 2/ ako manželovi nadobudla aktíva vo výške 26 000,-Sk a jej samostatný ručiteľský záväzok je vo výške 1 200 000,-Sk, odporca v rade 6/ nadobudol aktíva vo výške 245 477,32 Sk, odporkyňa v rade 7/ aktíva v hodnote 235 718,40 Sk, odporca v rade 8/ aktíva vo výške 246 372,40 Sk, odporca v rade 9/ aktíva vo výške 200 702,50 Sk a odporkyňa v rade 10/ aktíva vo výške 200 702,50 Sk. Ďalej uviedol, že v prípade, že existuje dlh dlžníka – odporcu v rade 1/ do výšky 15 497 000,-Sk, tak stále záložné právo veriteľa na záloh, ktorým je práve nehnuteľnosť vedená k. ú. N. LV 1423 existuje, tak nie je možné, aby toto záložné právo zaniklo. Na záver odôvodnenia rozsudku súd prvého stupňa uviedol, že nebolo zo strany či už pôvodného postupcu alebo postupcov podľa jednotlivých zmlúv alebo postupníkov preukázané splnenie hmotnoprávnej podmienky upravenej v § 526 ods. 1 Občian. zák., preto návrh v rozsahu označených odporcov zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol podľa pomeru úspešnosti účastníkov v konaní tak, že odporcovi v 11/ rade náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si ju v konaní neuplatnil a odporcom v rade 3/, 4/, 6/, 7/, 8/, 9/, 10/ priznal náhradu trov účelne vynaložených na bránenie práva podľa platnej vyhlášky o odmeňovaní v čase vykonania priznaného úkonu právnej pomoci a ďalších náhrad. Trovy svedeckej výpovede uložil zaplatiť navrhovateľovi, v prospech ktorého bol dôkaz výsluchom svedkyne vykonaný vo výške 501,50 Sk.

Protí tomuto rozsudku sa včas odvolal žalobca, navrhol rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a návrhu v celom rozsahu vyhovieť tak, ako bol návrh špecifikovaný podaním zo dňa 18. 05. 2004 po úprave na pojednávaní dňa 06. 02. 2006 alebo zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V odvolaní uviedol, že na základe zmlúv o postúpení pohľadávok prechádzala predmetná pohľadávka zo S., a. s. na S. a to uzavretou zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 28. 06. 2000 a notárskou zápisnicou N 498/00, Nz 485/00 zo dňa 17. 11. 2000, č. l. 234, 236 až 247 spisu, ďalej notárskou zápisnicou N 26/2004, Nz 5704/2004 zo dňa 23. 01. 2004, č. l. 504 až 526 spisu, táto pohľadávka prešla z postupcu S. a. s. na postupníka M. a. s., ďalej notárskou zápisnicou N 107/2004, Nz 13460/2004 zo dňa 17. 02. 2004, č. l. 547 spisu, pohľadávka prešla z postupcu M. a. s. na V. so sídlom Cyprus, ďalej notárskou zápisnicou N 173/2004, Nz

22985/2004 zo dňa 16. 03. 2004, č. l. 539 spisu, pohľadávka prešla z postupcu V., Cyprus na postupníka D. s. r. o., Bratislava, č. l. 539 spisu a notárskou zápisnicou N 304/2004, Nz 27853/2004 zo dňa 31. 03. 2004, č. l. 580 spisu, predmetná pohľadávka prešla z postupcu D. s. r. o., Bratislava na R. a. s., J. Ružomberok. Namietol, že dôvodom zamietnutia žaloby bolo len to, že zo strany žalobcu nebolo preukázané, že by bývalí postupcovia oznámili odporcovi 1/ ako úverovému dlžníkovi postúpenie pohľadávky, hoci v konaní dostatočným spôsobom preukázal prevod pohľadávky na žalobcu a vedomosť dlžníkov o tomto prevode tak, aby vedeli komu majú plniť a voči komu môžu uplatniť prípadne svoje námietky podľa § 529 Občianskeho zákonníka. Pohľadávka bola identifikovaná čo do dôvodu a výšky, s čím sa stotožnil aj prvostupňový súd a taktiež bol zdokladovaný prevod tejto pohľadávky medzi jednotlivými veriteľmi. Týmto spôsobom bolo dlžníkovi dostatočne preukázané, že došlo k nadobudnutiu pohľadávky veriteľom. Stalo sa tak prinajmenšom doručením návrhu na zmenu účastníkov konania a na vstup spoločnosti navrhovateľa ako nového žalobcu do konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací /§ 10 ods. 2 O. s. p./ prejednal vec v rozsahu podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a po prejednaní odvolania bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 1, 2 O. s. p. dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Súd prvého stupňa po zistení skutkových okolností v rozsahu uvedenom v odôvodnení rozsudku zastal názor, že ani v jednom prípade nebolo zo strany či už pôvodného postupcu alebo postupcov podľa jednotlivých zmlúv o postúpení pohľadávky alebo postupníkov preukázané splnenie hmotnoprávnej podmienky upravenej v § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V konaní do vyhlásenia rozhodnutia, ktorým súd vyhlásil dokazovanie za skončené nebolo preukázané zo strany navrhovateľa, že by pôvodný postupca, postupcovia podľa jednotlivých zmlúv oznámili dlžníkovi – odporcovi v rade 1/ postúpenie tejto pohľadávky, resp. bolo preukázané, že by jednotliví postupcovia preukázali predložením zmluvy o postúpení vo vzťahu k dlžníkovi – odporcovi v rade 1/ postúpenie tejto pohľadávky a to bez zbytočného odkladu. Z tohto dôvodu nie je preukázané splnenie tejto hmotnoprávnej podmienky v danom prípade zo strany navrhovateľa vôbec, a to bez ohľadu na procesný postup súdu v súlade s § 92 ods. 2 O. s. p., na základe ktorých (procesných úkonov) súd návrhom na zmenu účastníka v konaní na strane žalobcu vyhovel. Odvolací súd dospel k inému názoru ako súd prvého stupňa.

Podľa ust. § 526 ods. 1, 2 Občian. zák. Postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi. Ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení.

Forma a obsah oznámenia, notifikácie, postúpenia pohľadávky nie sú upravené zákonom, pre splnenie účelu oznámenia postúpenia pohľadávky, ktorému novému veriteľovi dlžníkovi, stačí aj oznámenie ústne, jednoznačne za podmienky, že ústne oznámenie zmeny veriteľa je schopný pôvodný alebo nový veriteľ preukázať. O takúto formu oznámenia zmeny veriteľa dlžníkovi ide aj v danom prípade, keď priamo v konaní dochádza k zmene veriteľa na základe zmluvy o postúpení pohľadávky s tým, že táto zmena je oznámená dlžníkovi v konaní na pojednávaní alebo zaslaním uznesenia o pripustení zmeny veriteľa súdom, keď s obsahom zmluvy o postúpení sa musí súd prvého stupňa, ktorý zmenu pripúšťa oboznámiť a na základe preukázania zmeny veriteľa o návrhu pôvodného veriteľa rozhodnúť na návrh pôvodného veriteľa zaslaného súdu prvého stupňa. Právne účinky postúpenia pohľadávky voči dlžníkovi nastávajú okamihom, keď bol dlžník akýmkoľvek preukázaným spôsobom veriteľom alebo novým veriteľom upovedomený (preukázaný prevod) o postúpení pohľadávky a týmto okamihom navrhovateľ je aktívne legitimovaným účastníkom, keď v súdnom konaní, v ktorom je dlžník účastníkom konania na strane žalovaného, preukázal postúpenie pohľadávky zákonným spôsobom a dlžník bol s postúpením v konaní oboznámený a v konaní súd rozhodoval o pripustení zmeny veriteľa na základe predložených zmlúv o postúpení pohľadávky. Pokiaľ súd prvého stupňa dospel po vykonanom dokazovaní k záveru, že jednotlivé postúpenia pohľadávky spĺňajú zákonom stanovené podmienky a postúpenie bolo dlžníkovi oznámené priamo v súdnom konaní spĺňa táto forma oznámenia zákonom stanovené podmienky citovaného ustanovenia § 526 ods. 1 Občian. zák. a súd prvého stupňa s postupníkom ďalej koná ako s osobou aktívne legitimovanou.

Súd prvého stupňa vo veci samej nerozhodol, keď skúmal splnenie zákonných podmienok preukázania aktívnej legitimácie žalobcu po postúpení pohľadávky a z tohto dôvodu odvolací súd v zmysle § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

V ďalšom konaní súd prvého stupňa opätovne vo veci na základe už vykonaného dokazovania rozhodne s prihliadnutím na záväzné stanovisko odvolacieho súdu.

V zmysle ust. § 224 ods. 3 O. s. p. rozhodne o náhrade trov odvolacieho konania v novom rozhodnutí o veci.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 24. júna 2009

JUDr. Jozef Štefanko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.

